

TOEPASSING INITIATIEFRECHT: INITIATIEFVOORSTEL

DE GEMEENTERAAD OSS verzoekt om een raadsvoorstel omtrent de borging van objectieve informatievoorziening en een daaraan gerelateerd besluitvormingsproces in de realisatie van RES 1.0 en 2.0 gebaseerd op de bestuursovereenkomst voor de polder (Gemeenten Oss en Den Bosch, PS NB en MinEZK)

Inleiding.

De RES (Regionale Energie Strategie) 1.0 voor de gemeente Oss en Den Bosch (beiden in een bestuurlijke samenwerking aan elkaar verbonden), verkreeg uiterlijk op 6 oktober een eerste informatieavond voor inwoners. De doelstellingen van die informatieavonden hadden een ambitieus karakter en bevatten veel onderwerpen die zowel voor RES 1.0 als de daaropvolgende RES 2.0 relevant en van invloed zijn, identiek aan de verdere inhoud van dit initiatiefvoorstel. Beide plannen worden daarom in dit initiatiefvoorstel tezamen beschouwd.

Een brede informatieverstrekking aan het publiek en brede terugkoppeling van het publiek bleek uit de uitnodiging. Helaas is, vanwege het ontbreken van de brede deskundigheid in het organiserende team en de daadwerkelijke organisatie van de avond, dat in het geheel niet uit de verf gekomen. Er is volstaan met uitgebreide procesinformatie. Aan de hand van planologie, gebaseerd op 2 km grens vanaf de bebouwde kom (behalve voor Oss West?), werd duidelijk dat de IWT's (Industriële Wind Turbines) in een soort industrieel 'eiland', midden in de polder tussen de eendenkooien en waterwinning, recreatie en vogel conservatie gebieden, werden geprojecteerd. De afmetingen van het eiland zijn dusdanig dat de minimaal benodigde 27 IWT's, of meer kleinere IWT's, er niet in passen. Zelfs de behoefte aan IWT's voor de eerste fase lijkt passen en meten te worden.

Indien voor Oss West dezelfde uniforme uitgangspunten voor Oss worden toegepast, wordt het 'eiland' nog aanzienlijk kleiner.

Daarmee ontstaat een situatie die de leefbaarheid en gezondheid ernstig aantast. Een greep uit de gevolgen die dat beoogde 'industriële windturbine 'eiland' met zich meebrengt is dat het eiland:

1. waarschijnlijk ongeschikt is geworden voor voedselproductie en weidedieren,
 2. de waterwinning en waterzuivering decennialang waarschijnlijk ernstig aantast,
 3. een serieuze en onherstelbare aanslag vormt op de toch al te beperkte en kwetsbare natuur,
 4. waarschijnlijk ongeschikt is om te recreëren,
 5. niet de vereiste elektriciteitsproductie zal halen, naast vermindert rendement en winst,
 6. het laagvlieggebied van Defensie ernstig aantast,
 7. grote gevolgen vanwege radarverstoring zullen optreden, niet alleen voor civiel en militair vliegverkeer maar ook vaarverkeer tast dat de vlieg- en vaarveiligheid aan,
 8. verschillende agrarische bedrijven het werken onmogelijk zal maken,
 9. bewoners in hun gezondheid en levensgenot ernstig zal aantasten,
 10. planschade van grote omvang gaat optreden,
 11. nieuwe bronnen voor CO2 vrije energieopwekking zullen alsnog moeten worden gevonden of de veiligheidsgrens van 2000 meter moet worden losgelaten,
 12. de planning en het resultaat niet gehaald zal worden en daarmee onze doelen niet,
 13. de bevolking buiten de 2000 meter van het industrie eiland geconfronteerd zal worden met aanzienlijke nadelige gevolgen voor de gezondheid voor hen en zelfs de flora en fauna,
- Dit alles beseffend, is er toch geen alternatief plan ontwikkeld en dat wordt ook bij herhaling bewust niet gedaan door het college. Dat geeft te denken.

Helaas werd dat allemaal niet behandeld tijdens de informatieavonden en werd ook duidelijk dat de bevolking ervaart dat het op geen enkele manier is betrokken geweest bij de besluitvorming, van werkelijke burgerparticipatie is volgens hen dan ook niets terechtgekomen. Dat dat resulteerde in een groot wantrouwen naar het bestuur van de gemeente werd uit de vele emotionele reactie wel duidelijk.

De bevolking heeft wel de gelegenheid gekregen om vragen te stellen. Daarna heeft de bevolking kennis kunnen nemen van hoofdonderwerpen op banners en de gelegenheid om hun opmerkingen te maken op post-it stickers.

Uit de vragen viel een grote mate van achterdocht af te leiden. Die achterdocht kwam voort uit de manier waarop de bevolking vanaf 2018 ervaart bevoegd te zijn en burgerparticipatie als een procesmatige verplichting werd afgedaan. Met als gevolg dat het gevolg van de eenzijdige informatieverstrekking vanuit de organisatie, de burgerij ervaart in het geheel niet geparticipeerd te hebben. Daar kwam bij dat de communicatie vanuit het begeleidende team ronduit als misleidend werd ervaren. Vanwege de antwoorden op de vele vragen en emotionele opmerkingen werd ook duidelijk dat het huidige team niet voldoende op de hoogte was van de geschiedenis van het proces. Wellicht is dat begrijpelijk vanuit hun primaire taakstelling. Vanuit die taakstelling is ook begrijpelijk dat zij geen daadwerkelijke burgerparticipatie toepassen. Het mandaat ontbreekt en het team heeft natuurlijk niet de autoriteit om raadsbesluiten bij te stellen. Dat laatste is een voorwaarde als burgerparticipatie ernst is. Belangrijk is om te beseffen dat zich hier een analogie voordoet met de methode en aanpak van Nederland in de WINDINDUSTRIETERREINEN. Telkens ervaart de bevolking dat het over hen wordt uitgerold. Het wantrouwen naar politiek en bestuur is daarmee al latent aanwezig en wordt bevestigd met dit soort bewonersavonden.

Kern

Mede vanwege die zorgen, neemt de raad het initiatief om de bestuurders (B&W, beleidsambtenaren door eed of belofte gebonden, gemeenteraadsleden als collectief in een fractie en ieder gemeenteraadslid en burgerlid individueel) van de gemeenten op te roepen om nu hun verantwoording te nemen. Een verantwoording die berust op de wettelijke verantwoordingsplicht. Het betreft in ieder geval de volgende verantwoordelijkheden:

1. Iedere bestuurder dient de wet te volgen en toe te zien dat de toepassing van de wetten correct gebeurt.
De burgemeester heeft als bestuursorgaan op grond van de Gemeentewet hierin een eigenstandige verantwoordelijkheid, met name in de ontbrekende burgerparticipatie. In de EU geldt het beginsel van Unietrouw voor gemeenten, rijk en provincie. De burgemeester heeft hierin ook, gelet op haar taken vastgelegd in onder meer de artikelen 170 en 171 van de Gemeentewet, de verantwoording t.a.v. de toepassing van het Europees recht. In het bijzonder is dat van belang voor een juiste toepassing van Europese richtlijnen. Dit maakt onderdeel uit van de beoordeling van de rechtmatigheid. Die richtlijnen worden geschonden met de totstandkoming van de huidige plannen en. Als Global Goals gemeente is die taak feitelijk nog belangrijker geworden.
2. Iedere bestuurder heeft een voorzorgplicht, dit houdt in dat de bestuurder alleen maatregelen neemt of meewerkt aan maatregelen, waarvan (wetenschappelijk) de verwachting is dat de gezondheid van mens en dier niet zal verslechteren. Op grond van de normstelling van de EU (dwingend recht van de SMB-richtlijn) dient zelfs vooraf aan de besluitvorming door onderzoek met wetenschappelijke zekerheid vast komen te staan dat het bestaande beschermingsniveau voor een gebied niet zal worden aangetast door de voorgenomen plannen. Daarin is niet voorzien in de totstandkoming van de plannen en ook

niet in het huidige proces.

3. Iedere bestuurder heeft de verplichting om het beleid en uitvoering toe te passen volgens de beginselen van Algemeen Behoorlijk Bestuur. Dit betreft de volgende beginselen (bron Wikipedia):
 - Legaliteitsbeginsel. Er is geen bevoegdheid zonder grondslag in wet of Grondwet.
 - Zorgvuldigheidsbeginsel. De overheid moet een besluit zorgvuldig voorbereiden en nemen: correcte behandeling van de burger, zorgvuldig onderzoek naar de feiten en belangen, procedures goed volgen en deugdelijke besluitvorming (art. 3:2 AWB).
 - Motiveringsbeginsel. De overheid moet haar besluiten goed motiveren: de feiten moeten kloppen en de motivering moet logisch en begrijpelijk zijn (art. 3:46 AWB).
 - Rechtszekerheidsbeginsel. De overheid moet haar besluiten zó formuleren dat de burger precies weet waar hij aan toe is of wat de overheid van hem verlangt. Bovendien moet de overheid de geldende rechtsregels juist en consequent toepassen.
 - Fair-Play-beginsel. Het Fair-Play-beginsel zorgt voor een eerlijke behandeling van een besluit. Het bestuursorgaan vervult zijn taak zonder vooringenomenheid of partijdigheid (art. 2:4 AWB).
 - Verbod op détournement de procédure. Er mag geen lichtere procedure worden gevolgd om tot een besluit te komen, wanneer daarvoor een met meer waarborgen omklede procedure openstaat. (art. 3:3 AWB).Deze beginselen lijken in meer of mindere mate in gedrang gekomen door het bestuur, waaronder de gemeenteraad.
4. Bestuurders die contracten mogen afsluiten of uitgaven vanuit gemeenschapsgeld mogen realiseren, zijn gebonden aan de toetsing van noodzaak, rechtmatigheid en het streven naar de beste overeenkomst voor de gemeenschap.
5. Volgens de gemeentewet hebben raadsleden vooral (bevolking)vertegenwoordigende, kader stellende en controlerende taken. Stemmen zonder last (d.w.z. zonder opdracht) betekent dat een volksvertegenwoordiger zich niet mag laten opdragen in een stemming een bepaald standpunt in te nemen. De vertegenwoordiger moet op basis van eigen inzicht en overtuiging een oordeel vellen. De gedachte achter de verplichting te stemmen zonder last of ruggenspraak is dat een Nederlands volksvertegenwoordiger, bij het komen tot zijn standpunten, zich niet dient te laten leiden door deelbelangen, maar door het algemeen belang. Tegenwoordig is het beginsel *de leden stemmen zonder last* opgenomen in de Nederlandse Grondwet en de ambtseed/beloofte. Een bestuurder en een volksvertegenwoordiger zoals een raadslid, dient integer te kunnen handelen. Zodra die situatie zich niet voordoet, dient een bestuurder, of volksvertegenwoordiger, zich te onthouden van deelname en/of besluitvorming.
6. Iedere bestuurder of bestuursorgaan, die het voornemen heeft om maatregelen te nemen die de omgeving aantast, heeft de plicht om de bevolking adequaat te informeren en te betrekken bij besluitvorming: de burgerparticipatie. In de praktijk ervaart de bevolking dat daar heel weinig tot niets van is gerealiseerd in dit dossier. Ook dient het bevoegd gezag na inwerkingtreding van de Omgevingswet, bij het vaststellen van een omgevingsvisie, omgevingsplan, programma of projectbesluit, te motiveren hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken bij de voorbereiding van een project. Aanvullend is het van belang dat in de Eerste Kamer een motie is ingediend door het lid Nooren c.s. DGKE-WO/ 20008325 (Kamerstuk I 2019/20, 34986, AA). Deze motie verzoekt om te verplichten dat gemeenten, provincies en waterschappen van tevoren nadenken over hoe participatie wordt vormgegeven en dit participatie beleid vast te stellen en te publiceren. Tevens wordt de regering verzocht te bevorderen dat de medeoverheden

hier zo snel mogelijk mee beginnen, voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Deze motie is op 20 februari 2020 aangenomen. Het bestuur van de gemeente Oss heeft daar geen herkenbare actie op ondernomen.

Vanuit deze verplichtingen voorziet de raad ernstige en doorslaggevende bezwaren bij het huidige proces om IWT's te plaatsen in de Lithse/Geffense/Rosmalense polder. De doorslaggevende bezwaren hebben voor de gemeente Oss betrekking op de volgende situaties:

1. Burgerparticipatie en betrekking gemeenteraad bij voortschrijdend inzicht.

De voorstelling van de benodigde aantallen en locaties van de Industriële Wind Turbines (IWT's) wordt bewust onduidelijk gelaten terwijl een eenvoudige berekening laat zien dat er in RES 1.0. en RES 2.0 voor Oss en Den Bosch, meer dan 55 IWT's met een minimale tiphoogte van 220 meter, waarvan 27 voor de gemeente Oss zullen moeten worden geplaatst om in de vereiste RES-doelstellingen van energieopwekking en warmteproductie te voorzien. Gezien de toename in bevolking/bedrijvigheid en het stijgen van het gemiddelde energieverbruik, zal dat aantal waarschijnlijk toenemen tot 2050. De huidige normen (2000 meter afstand tot bebouwing voor gemeente Oss en 1000 meter voor gemeente Den Bosch in een bestuursovereenkomst) zal dan niet meer gehandhaafd kunnen worden, anders past het er eenvoudig niet in of de energieproductie wordt niet gehaald. Er zal dan tegen die tijd, ook sprake zijn van een gigantisch industrieterrein in plaats van een polder.

De informatievoorziening vanuit het bestuur laat dit echter niet zien. Bestuurders zijn sterk afhankelijk zijn van materiedeskundigheid van de deskundige teams, dat is begrijpelijk. Die teams komen o.a. voort uit bedrijven en instellingen die belang hebben bij IWT's. De objectiviteit binnen die teams is daarmee ver te zoeken. Dat blijkt ook uit de communicatie uitingen en beantwoording van vragen. Daaruit valt af te leiden dat een overmatig positief beeld wordt geschapen, waarbij de negatieve gevolgen en risico's zoveel mogelijk buiten beschouwing blijven en veel wordt geïnvesteerd om de bevolking zoveel mogelijk tegemoet te komen in hun wensen als gevolg van het project. Men redeneert dat het besluit is genomen en er de milieueffecten worden 'gemeten'. Dit laat zien dat de bestuurders (waarschijnlijk onbedoeld te) zeer betrokken zijn bij de belangen die IWT's voor een beperkte doelgroep (mensen en organisaties die IWT's zien als verdienmodel) met zich meebrengen, maar niet de belangen en visie van de bevolking. In ieder geval is dat ook niet de opdracht aan het team.

Om die redenen is er geen sprake van een open visie en daadwerkelijke betrekking van bevolking, maar wordt ook de gemeenteraad niet betrokken in het voortschrijdend inzicht, zoals de toename van de nadelen, risico's en daadwerkelijke gezondheidsgevaaren van IWTs en innovatieve alternatieven anno 2022. De werkelijke burgerparticipatie in de besluitvorming, zowel als de presentatie van voortschrijdend inzicht op doorslaggevende bezwaren aan de raad, heeft niet voldoende plaatsgevonden.

2. De MER, het betrekken van de stakeholders en een volwaardige NRD.

Het proces wordt aangejaagd omdat de subsidie voorzieningen gebonden zijn aan het realiseren van een vergunning voor 1 jan 2025. Om die reden wordt haast gemaakt om het formele proces z.s.m. afgerond te krijgen. Daardoor zijn procedures zo kort mogelijk en wordt de invloed geminimaliseerd. Naast het inspraak beperkende raamwerk dat de crisis en herstel wet vormt, blijkt dat ook uit de opzet en uitvoering van bewonersbijekomsten.

Mede daardoor worden stakeholders (belanghebbende organisaties, instellingen en bedrijven) niet betrokken en gaat het proces rondom de milieueffectrapportage (MER) met de notie reikwijdte en detailniveau (NRD) als leidraad voor de toetsingen, zo spoedig mogelijk van start.

Dit proces kost de gemeenschap veel geld, terwijl het onzeker is of de stakeholders geen doorslaggevende bezwaren hebben. De raad vindt dit onacceptabel. Daar komt bij dat de

kans op afbreuk vanwege de stakeholders groot kan zijn. In dat geval zal veel gemeenschapsgeld onnodig worden uitgegeven en tijd verspild, terwijl een eenvoudige wijziging van het proces dat kan voorkomen.

Daar komt bij dat beide gemeenten, provinciale staten Noord-Brabant en het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) geen alternatieven hebben ontwikkeld. Daarmee komt het zoeken naar alternatieven in het gedrang als de IWT's geen doorgang kunnen vinden. Er is immers geen plan B en dat blijft ook zo, gegeven de recente reactie van de wethouder op een initiatief daartoe van de SP. Daarmee dringt de vraag zich op of de bestuurders niet gehinderd worden door een kokervisie op het IWT besluit en daardoor onvoldoende objectief en deskundig zijn c.q. openstaan voor de weerbarstige realiteit van 2022.

In de voorgestelde NRD (Nota Reikwijdte en Detailniveau) lijkt onvoldoende onderzoek voorzien te zijn op de belangrijkste bezwaren en gevaren. Van belang is daarbij te beseffen dat vergunningen voor windturbines in Nederland worden getoetst aan het Activiteitenbesluit. De normen in dit besluit zijn niet getoetst. Derhalve mogen vergunningen voor windturbines in Nederland op dit moment niet worden gebruikt volgens Europese wetgeving.

3. De opzet en inhoud van de MER.

Door alle bestuursorganen en rechtscolleges dient de voorzorgplicht voor de gezondheid van de mens geplaatst te worden in het hart van de besluitvorming. Dat gaat zeker op voor windturbine 'parken', maar ook bij alle andere beslissingen in de energietransitie. Volgens de normstelling van de EU, daar waar sprake is van aanzienlijke milieugevolgen. Op grond van de normstelling van de EU dient vooraf aan de besluitvorming door onderzoek met wetenschappelijke zekerheid vast komen te staan dat het bestaande beschermingsniveau voor een gebied niet zal worden aangetast door de voorgenomen plannen. Het nalaten van dit onderzoek zet de deur open dat in alle regio's en gemeenten de blootstelling van bewoners aan gezondheidsrisico's wordt vergroot. Het doen van onderzoek dat voldoet aan de EU-normen is noodzakelijk om de gezondheidsrisico's uit te sluiten en de voorzorgplicht in te vullen. De Nederlandse methodes om de gezondheidsrisico's adequaat in kaart te kunnen brengen, voldoen daar niet aan. De noodzaak hiertoe is actueel in de besluitvorming in het kader van de adviesfunctie van de Regionale Energie Strategieën (RES), de NRD en de MER. Het gaat hierbij ook om EU regelgeving met dwingend recht in de SMB Richtlijn 2001/42/EU waarin ook het VN Verdrag van Aarhus is geïncorporeerd. Deze dienen door de bestuurders van de gemeente Oss gerespecteerd en uitgevoerd te worden, ook indien het rijk of provincie dit verwaarlozen.

4. Alternatieven onderzoeken.

Een gedegen onderzoek naar alternatieven die voldoen aan de uitgangspunten van de RES en het bijhouden van voortschrijdend inzicht heeft niet plaatsgevonden. De voortschrijdende techniek laat zien dat die alternatieven wel zijn ontstaan. Daarnaast wordt er geen rekening gehouden met de nationale keuze om met nucleaire energie een inhaalslag in de productie van elektrische energie te maken en ook niet met de EU acceptatie van gas als (tussentijdse) duurzame brandstof. Ook houdt men geen rekening met het gegeven dat de Nationale doelstellingen van de gehele RES (dus alle regio's tezamen) al meer dan volledig gehaald zijn, met name door de elektriciteitsproductie op zee. De RES is geen wet of opdracht maar een middel van advies en ondersteuning voor het bevoegd gezag, de gemeenteraad. Dat de MER louter IWT's en zonnepanelen ziet als middel en niet op voortschrijdend inzicht is ingericht, is daarbij een stimulans voor de eenzijdige benadering en niet innovatief. Ook daarom worden de inmiddels ruim voorhanden alternatieven (een voorbeeld van een geschikt alternatief is

de CO2-emissie loze gasturbine uit bijlage 1 die momenteel in Groot Brittannië meervoudig in gebruik wordt genomen) worden op geen enkele manier meegewogen.

Door zich niet te concentreren op voortschrijdend inzicht inclusief de mogelijk alternatieven, wordt de burger en de raad een situatie voor geschilderd, die niet overeenkomt met de realiteit van 2022.

Er is ook geen plan B, noch een afweging tussen plan A en B, noch een samenhang met het nationale beleid. Daarmee wordt de burger mogelijk onterecht voor fictieve voldongen feiten geplaatst, in ieder geval is de raad niet betrokken bij het voortschrijdend inzicht en heeft ook geen heroverweging of besluit daaromtrent kunnen nemen. Deze situatie druist in tegen het democratisch proces dat leidend behoort te zijn.

5. Voorzorgplicht bestuur gemeente Oss.

De toenemende mondiale belegging met IWT's heeft anno 2022 internationaal serieuze bedreigingen laten zien voor de (volks)gezondheid. De (wetenschappelijk verantwoorde) publicaties en waarschuwingen nemen met de maand toe. De belangrijkste gemeenschappelijk noemers vormen infrason geluid (geluid met onhoorbaar lage frequenties) en afbladdering van de turbinebladen. Dat veroorzaakt per IWT tientallen kilo's fijnstof waaronder ook een ernstige gifstof per jaar. Voor de voorziene concentratie van IWT's loopt dat in de tonnen ernstige vervuiliingsregen per jaar. Het gebied dat daar hinder van heeft is veel groter dan het voorgestelde eiland en gaat ook over de gemeentegrenzen heen. Vanwege de concentratie van fijnstof en vergif in het industriële eiland zal dat (ernstige) consequenties hebben voor gewassen en weidedieren maar ook recreatie, natuur e.d. Hoeveel consequenties dat weten we niet want dat wordt niet onderzocht in RES, NRD en MER.

De drastische maatregelen die moeten worden uitgevoerd vanwege de waarschuwingen door medici, maar vooral vanwege de inmiddels optredende medische complicaties, nemen eveneens toe. Zo zijn er diverse IWT-industrie gebieden die gedeeltelijk zijn stil gelegd vanwege ernstige gezondheidsklachten. Met alle gevolgen van dien voor het rendement bij de exploitanten maar ook toenemende subsidie belasting voor inwoners. Dat die industriegebieden inmiddels weer volledig operationeel zijn, wordt veroorzaakt door de landelijk drastisch verlaagde normstelling en de gerechtelijke procedures die daar het gevolg van waren.

De situatie van medische klachten vanwege IWT's is inmiddels zo ernstig en komt zo veel voor, dat er een voorspellende werking vanuit kan gaan naar het gebied van de Lithse polder als 'duurzame' polder. Windvluchteling wordt dan een tastbaar begrip in de gemeente en overlast vanwege bijvoorbeeld slapeloosheid de norm. Er is voor sommige doelgroepen zelfs sprake is van een levensgevaarlijke situatie. Door op een dergelijk relatief klein gebied met zware bodemgesteldheid, zoveel IWT's te plaatsen van deze gepande enorme omvang, is het gevaar van versterking reëel dat de IWT's die elkaar versterken in de nadelen. Bijvoorbeeld door de toenemende energie in infrason geluid en daarmee sterk stijgende overlast. Dit avontuur kent zijn weergave mondiaal niet en daarmee ook niet de kennis en kunde die nodig is om dit multidisciplinair te begeleiden, anders dan bouwen. Naast de aanzienlijke gevaren voor bevolking, productiedieren en -gewassen, flora en fauna is er ook sprake van aanzienlijke gevaren voor waterwinning, waterzuivering en recreatie, in de polder.

Het rapport van windwiki (bijlage 2) geeft inzicht in veel van de gevolgen, gevaren en risico's en is actueel. Waarschijnlijk is de weergave van de 4 verschillende noodzakelijke onderzoeken de meest dankbare bijdrage van de stellers, ook voor het bestuur van de gemeente Oss. Meer lokaal wordt op het industriële windproductieterrein De Rietvelden, de

verschijnselen zichtbaar van hardnekkige medische complicaties en ernstige gevolgen. De complicaties en ernstige gevolgen zijn aantoonbaar aan de IWT's toe te schrijven (bijlage 3). Niet onvermeld mag blijven dat de huidige geformaliseerde meettechnieken, niet de boosdoeners van de medische complicaties kunnen meten. Juist daarin dient de verantwoording van bestuurders t.a.v. de voorzorgplicht zich in hoge mate aan.

6. Herbezinning raad

De huidige professionele begeleiding van het IWT-proces wordt vrijwel uitsluitend gerealiseerd door belanghebbenden bij het slagen van het proces. De RES en de huidige bestuursovereenkomst voor de polder (Gemeenten Oss en Den Bosch, PS NB en MinEZK) laat dat al in zekere mate zien, maar de adviseurs en de uitvoeringsorganisaties zijn uitgesproken voorstanders van IWT's. Vanuit hun professie, belang en de opgelegde taakstelling is dat volkomen begrijpelijk. Maar dat doet een objectieve en controleerbaar proces, zoals de IWT's behoren te zijn, geen goed. Sterker nog in een dergelijke situatie is de kans op een goed afgewogen en objectieve besluitvorming waar de risico's afdoende in kaart zijn gebracht en de bevolking en raad op behoorlijke wijze wordt geconsulteerd en betrokken, minimaal.

De gevolgen maken inwoners nu mee tijdens de bewonersavonden. Het verleden heeft de voedingsbodem gelegd in de zogenaamde inspraak avonden, waar voor daadwerkelijke inspraak feitelijk geen plaats was, aldus de bewoners. Een goed voorbeeld in 2022 is de inhoud van de bewonersbijeenkomsten. Ook hier wordt geen brede beschouwing gedaan van de voor- en nadelen van IWT's en ontbreken materie deskundigen voor de bezwaren en gevaren. Men streeft naar symptoombestrijding. Dit terwijl dat wel wordt gesuggereerd in de uitnodigingbrief waarbij zou worden gekeken naar kansen voor de polder op het gebied van gezondheid, landbouw, natuur, recreatie en cultuurhistorie. De bevolking ervaart dit als manipulerende communicatie en een vorm van ongewenste bevoogding.

De realiteit van het IWT-proces is er daarom een die sterk bevoogdend overkomt en met stoom en kokend water over de burgers wordt uitgeroepen, althans zo wordt dat breed ervaren bij de omwonenden. Dat daarbij anno 2022 grote gevaren, grote nadelen en grote bezwaren zijn ontstaan, bij een extreem hoge financiële garantstelling van de inwoners, blijft niet alleen onvermeld en niet onderzocht, maar is voor vele ook onbekend of onvoldoende bekend. Dat gaat ook op voor vele raadsleden en bestuurders. Er is sprake van een serieuze kennisachterstand bij bestuurders. Dat zal een adequate besluitvorming over een dergelijk ingrijpend en risicovol project anno 2022 geen goed doen. Door het begeleidende team is het ook niet uit te leggen aan de burgers, zeker niet als zij met directe en emotioneel geladen vragen worden geconfronteerd. Dat is hen ook niet aan te rekenen maar wel het bestuur, en dus ook de raad.

Dat laatste moet de politiek en het bestuur zich aantrekken, met name omdat de komende generaties gebonden zullen zijn aan de doorslaggevende bezwaren. De huidige springplank van toenemend wantrouwen en frustratie/woede bij de bevolking is niet alleen desastreuus voor het vertrouwen, het vormt een reëel gevaar voor de consistentie van de gemeenschap en een gevaar voor de toekomst als de politiek en het bestuur hier niet de verantwoording neemt.

De raad ervaart een te beperkte rol van de verantwoordelijken waartoe ook zij zelf behoort, een proces dat te sterk gestuwd wordt door andere belangen, te veel ondeskundigheid bij bestuurders bestaat, doorslaggevende gevaren niet voldoende worden onderzocht en gewogen, een begeleidingsorganisatie die niet objectief is. Gebaseerd op een besluit waarbij

voor- en nadelen onvoldoende aan bod zijn gekomen en alternatieven onbehandeld zijn.

Slot

Anno 2022 is van een zorgvuldige besluitvorming, o.a. door onzorgvuldige c.q. afwezige betrekking en raadpleging van de bevolking, geen sprake geweest, een taak die overigens primair bij de burgemeester ligt, maar alle bestuurders zich aan moeten trekken.

Daarnaast zijn de bestuurders niet voldoende op de hoogte van de doorslaggevende bezwaren die anno 2022 kleven aan het IWT-project voor Oss en Den Bosch en wellicht ook niet doordrongen van de verplichtingen vanuit hun positie. Dat is, tezamen met het ontbreken van voortschrijdend inzicht en realistische alternatieven, in het proces dat heeft geleid tot het raadsbesluit niet geborgd geweest en daarna ook niet in voorzien. Daarmee is het voor de zittende raadsleden ook niet voldoende inzichtelijk. Met als gevolg dat een besluit dat in informatie armoede is genomen ook niet herzien zal worden, zelfs als d omstandigheden daartoe dwingen. Een herhaling van de situatie dat woonwijken ondanks waarschuwingen van wetenschappers, onder hoogspanningsleidingen werden gebouwd in de negentiger jaren. Om dertig jaar later te resulteren in de sloop van hele woonwijken vanwege wetenschappelijk bewijs, lijkt hier aan de orde. Om dat te voorkomen wordt het volgende initiatief voorgesteld:

Een initiatief tot bijstelling of handhaving van het raadsbesluit, nadat de raad gebaseerd op de inhoud van dit initiatiefvoorstel:

1. Enerzijds een volledige informatieverstrekking verkrijgt door afdoende, objectief en deskundig te worden geïnformeerd omtrent alle doorslaggevende bezwaren inclusief de daarbij benodigde onderzoeken en voortschrijdend inzicht.
2. Anderzijds het bovenstaande kan overwogen in een her beschouwing of bevestiging van de besluitvorming vanuit haar verantwoordelijkheden, met name de voorzorgplicht.

De informatieverstrekking aan de raad en het besluitvormingsproces dat daar het gevolg van is als hierboven vermeld, ziet de raad graag terug in een raadsvoorstel.

De consequenties van het raadsvoorstel kunnen niet voldoende worden overzien door de stellers en de raad. Daarom dienen de consequenties deel uit te maken van het raadsvoorstel inclusief een begeleidend advies van het college om het huidige proces zo min mogelijk aan te tasten.

Om geen tijd te verliezen ziet de raad een groot belang in het tegelijkertijd inventariseren en consulteren van de stakeholders. De raad verzoekt het college om het begeleidende team in de maand januari 2023 een grote bijeenkomst te laten houden voor alle stakeholders en fractievertegenwoordigers van de raad, waarin zij worden geïnformeerd en geconsulteerd over het tot stand komen van het IWT-industriegebied in Oss en de keuzevarianties. Daarbij zal het ernstigste scenario voor het industriële eiland van Oss (27 IWT's met een tiphoogte van minimaal 220 meter) ook een onderwerp zijn van informatie en consultatie. Tevens worden de stakeholders in de gelegenheid gesteld om te reageren op de voorgestelde NRD en wordt een rapportage verzorgd voor de raad.

Bijlagen:

- 1: CO2-emissie loze gasturbine
- 2: Rapport van windwiki, feb 2022
- 3: Verschijnselen van hardnekkige medische complicaties plan Rietvelden
- 4: Bronvermeldingen